

การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์คืออะไร?

แม้ว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ การจำหน่ายซีดีรอมปลอมตามร้านจำหน่ายปลีก แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมี การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์อีกหลายรูปแบบ ซึ่งต่างก็สร้างความสูญเสียให้กับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ปีละหลายพันล้านเหรียญสหรัฐ

การละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์โดยทั่วไปมี 5 ลักษณะ ได้แก่

1. การละเมิดลิขสิทธิ์โดยผู้ใช้

เป็นรูปแบบที่สร้างความเสียหายต่อ BSA มากที่สุด เรียกกันว่า “การละเมิดลิขสิทธิ์โดยผู้ใช้ในองค์กร” เกิดจากการที่องค์กรธุรกิจทำการสำเนาซอฟต์แวร์โดยไม่ได้รับอนุญาต

2. การใช้งานจำนวนมากในเครือข่าย

เกิดจากการมีผู้ใช้จำนวนมากในเครือข่ายเข้าใช้ซอฟต์แวร์ชุดเดียวที่ส่วนกลางพร้อมกัน

3. การละเมิดลิขสิทธิ์ทางอินเทอร์เน็ต

แม้จะมีผู้จำหน่ายซอฟต์แวร์ผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้องก็ตาม แต่ก็มีการละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านอินเทอร์เน็ตเป็นจำนวนมากเช่นกัน ได้แก่

- เว็บไซต์ที่เปิดให้ดาวน์โหลดหรือแลกเปลี่ยนซอฟต์แวร์ทางการค้าโดยไม่คิดค่าบริการ
- เว็บไซต์ที่เสนอการประมวลซอฟต์แวร์ผิดกฎหมาย, ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ หรือซอฟต์แวร์ที่ไม่ตรงกับช่องทางจำหน่ายที่กำหนด
- เครือข่ายแบบ Peer-to-Peer ที่อนุญาตให้แลกเปลี่ยนซอฟต์แวร์มีลิขสิทธิ์ระหว่างกัน

การละเมิดลิขสิทธิ์ผ่านอินเทอร์เน็ตยังถือเป็นเรื่องคุกคามการค้าอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญที่สุด

4. การดัดแปลงซอฟต์แวร์ในฮาร์ดดิสก์

เกิดจากการที่ผู้จำหน่ายคอมพิวเตอร์ทำการติดตั้งซอฟต์แวร์ให้กับลูกค้าอย่างผิดกฎหมาย เพื่อจูงใจให้เกิดการซื้อ

5. การสำเนาซอฟต์แวร์อย่างผิดกฎหมาย

คือ การทำสำเนาอย่างผิดกฎหมาย หรือจำหน่ายสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์โดยเจตนา สำหรับกรณีของซอฟต์แวร์ที่มีบรรจุภัณฑ์นั้นพบว่า ได้มีการจำหน่ายซีดีหรือดีวีดีที่ทำสำเนาอย่างผิดกฎหมายพร้อมด้วยคู่มือ, สัญญาการใช้งาน, ฉลาก และบัตรลงทะเบียนโดยมีบรรจุภัณฑ์และคุณสมบัติป้องกันปลอมแปลงที่เหมือนกับผลิตภัณฑ์ของแท้ให้เหมือนกัน

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

ซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์คือสิ่งที่ได้รับความคุ้มครองภายใต้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 (“พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์”) โดยจัดเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทงานวรรณกรรม (Literary work)

ตามพ.ร.บ. ลิขสิทธิ์กำหนดว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์หมายถึง คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดที่นำไปใช้กับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานหรือให้ได้ผลอย่างหนึ่งอย่างใด ในกรณีที่บุคคลใด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ บุคคลนั้นจะมีความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ มีโทษปรับตั้งแต่ 20,000 บาทถึง 200,000 บาท และหากเป็นการกระทำเพื่อการค้า จะต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 4 ปี หรือปรับตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 800,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ หากผู้ใดรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่น แต่ยังไม่ไปขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่าย ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำเข้าหรือส่งเข้ามาในประเทศไทย เพื่อหากำไร ก็มีความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ โดยมีโทษปรับตั้งแต่ 10,000 บาทถึง 100,000 บาท และหากเป็นการทำเพื่อการค้า ผู้นั้นจะต้องโทษจำคุกตั้งแต่ 3 เดือนถึง 2 ปี หรือปรับตั้งแต่ 50,000 บาทถึง 400,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกเหนือจากการแก้ไขบรรเทาความเสียหายในคดีอาญาแล้ว เจ้าของลิขสิทธิ์ยังสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีแพ่ง ในกรณีมีการละเมิดลิขสิทธิ์ในซอฟต์แวร์ ภายใต้ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ หากศาลพบว่ามีการกระทำความผิดจริง อาจมีคำสั่งห้ามมิให้กระทำความผิดอีกต่อไป และมีคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงอันเนื่องจากการละเมิดดังกล่าว

สิทธิตามกฎหมาย

ภายใต้ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ ได้ให้ความคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยให้สิทธิแก่ผู้สร้างสรรค์เพียงผู้เดียว ในงานที่มีลิขสิทธิ์ดังกล่าว ดังต่อไปนี้

- สิทธิในการสำเนาทั้งหมดหรือบางส่วน of โปรแกรม
- สิทธิในการดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงโปรแกรม สิทธิในการเผยแพร่งานต่อสาธารณชน
- สิทธิในการให้ผู้อื่นเช่าโปรแกรม

นั่นหมายความว่า คุณสามารถสำเนา, ดัดแปลง หรือเช่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้ หากเจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาต โดยอยู่ในรูปของการให้สิทธิในการใช้งาน (License) ดังนั้น ทุกครั้งที่คุณซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างถูกกฎหมาย คุณจะได้รับสัญญาสิทธิการใช้งาน (License Agreement) ซึ่งจะระบุสิทธิที่คุณได้รับเพื่อการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น หากคุณกระทำการที่สัญญาไม่

อนุญาต หรือขัดต่อ พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ จะถือเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและต้องรับโทษ

เราสามารถหลีกเลี่ยงการทำผิดกฎหมายได้อย่างไร?

วิธีง่ายๆ ก็คือ ซื้อและใช้แต่ซอฟต์แวร์ของแท้เท่านั้น

ลักษณะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่อนุญาตต่อผู้ใช้จะถูกระบุไว้ในสัญญาการใช้งาน ดังนั้น คุณควรอ่านสัญญาการใช้งานเสมอ เพื่อให้ทราบถึงข้อกำหนดและเงื่อนไขในการใช้ ซึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์

อย่างไรก็ตาม คุณจะไม่ทำผิดกฎหมาย* หากปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้ เมื่อใช้ผลิตภัณฑ์จากสมาชิกของ BSA

- ไม่ติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์เดียวกันบนคอมพิวเตอร์หลายเครื่องพร้อมกัน
- ทำสำเนาเพียง 1 ชุด เพื่อจุดประสงค์ในการสำรองซอฟต์แวร์เท่านั้น
- ไม่ติดตั้งซอฟต์แวร์ไว้ที่เซิร์ฟเวอร์
- ไม่ให้ผู้อื่นยืมซอฟต์แวร์ของคุณไปใช้

ทำไมเราควรให้ความใส่ใจ?

หากคุณติดตั้งซอฟต์แวร์ผิดกฎหมายหรือทำซ้ำซอฟต์แวร์โดยไม่ได้รับอนุญาต คุณอาจต้องโทษปรับหรือจำคุก และนอกจากความผิดทางกฎหมายแล้ว คุณอาจเสี่ยงต่อ

- การเสียเวลา
- การสูญเสียเงิน
- การสูญเสียความน่าเชื่อถือ
- การสูญเสียธุรกิจ

หนึ่งในอันตรายที่รุนแรงที่สุดจากการใช้ซอฟต์แวร์ผิดกฎหมายก็คือ อันตรายต่อข้อมูลที่มีค่าของคุณ เนื่องจากซอฟต์แวร์ผิดกฎหมายมักมีไวรัสหรือไฟล์ที่ไม่สมบูรณ์ ซึ่งมีโอกาสทำให้ระบบขององค์กรหยุดทำงาน

และสิ่งสำคัญที่ซอฟต์แวร์ผิดกฎหมายไม่มีให้กับผู้ใช้คือ เอกสารประกอบฉบับจริง, การสนับสนุนทางเทคนิค, การอัปเดตซอฟต์แวร์ และการรับประกันคุณภาพ

คุณจึงไม่สามารถวางใจต่อประสิทธิภาพการทำงานของซอฟต์แวร์ผิดกฎหมาย และยังเป็นสิ่งที่บั่นทอนประสิทธิภาพในทุกๆ ด้านที่องค์กรของคุณได้ลงทุนไป

จะทราบได้อย่างไรว่า ได้รับซอฟต์แวร์ของแท้?

การบอกว่าซอฟต์แวร์ที่ได้รับเป็นของแท้หรือของปลอมไม่ได้เป็นเรื่องง่ายเสมอไป เนื่องจากมีซอฟต์แวร์ผิดกฎหมายไม่น้อยที่จัดทำบรรจุภัณฑ์และองค์ประกอบต่างๆ ได้เหมือนกับผลิตภัณฑ์ของแท้ อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตต่อไปนี้อาจบ่งบอกถึงซอฟต์แวร์ที่ผิดกฎหมายได้

- มีราคาถูกกว่าราคาปกติมาก
- โปรแกรมบรรจุอยู่ในแผ่นซีดีที่รวมซอฟต์แวร์จำนวนมากไว้ด้วยกัน โดยมาจากผู้พัฒนาที่ต่างกันด้วย
- แผ่นซีดีมีสีทอง
- ผู้ซื้อได้รับเฉพาะกล่องซีดีที่หุ้มด้วยพลาสติก
- ไม่มีบรรจุภัณฑ์สำหรับการจำหน่ายปลีก
- ผู้ซื้อไม่ได้รับสัญญาการใช้งาน, บัตรลงทะเบียน หรือคู่มือของซอฟต์แวร์

หากไม่แน่ใจว่าได้รับผลิตภัณฑ์ของแท้หรือไม่ กรุณาติดต่อขอคำแนะนำจาก BSA

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

กลุ่มพันธมิตรธุรกิจซอฟต์แวร์ หรือ บีเอสเอ เป็นผู้นำแถวหน้าที่ทุ่มเทให้กับการส่งเสริมโลกดิจิทัลที่ปลอดภัยและ ถูกกฎหมาย บีเอสเอเป็นกระบอกเสียงของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์และคู่ค้าฮาร์ดแวร์ทั่วโลกต่อหน้ารัฐบาลของประเทศต่างๆ และในตลาดการค้าระหว่างประเทศ สมาชิกบีเอสเอ ประกอบด้วยผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม ซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มอุตสาหกรรมที่เติบโตอย่างรวดเร็วที่สุดในโลก บีเอสเอสนับสนุนนวัตกรรมเทคโนโลยี ผ่านโครงการเพื่อการศึกษาและนโยบายที่ส่งเสริมการปกป้องลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ การรักษาความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ การค้าและอีคอมเมิร์ซ

สมาชิกบีเอสเอ รวมถึง อะโดบี, อาจินท์ เทคโนโลยี, อัลเทียม, แอปเปิ้ล, ออโต้เดสก์, อาวิด, บีอีเอ ซิสเต็มส์, เบนลี ซิสเต็มส์, บอร์แลนด์, บริวอล รีเสิร์ช ออแกไนเซชัน, ซีเอ, คาร์เดนซ์ ดีไซน์ ซิสเต็มส์, ซิสโค ซิสเต็มส์, ซีเอ็นซี ซอฟต์แวร์/มาสเตอร์แคม, เดล, อีเอ็มซี, เอ็นทรัส, ฟรอนท์ไลน์ พีซีบี โซลูชันส์ (ในเครือออริโอโบเทค วาเลอร์ คัมปานี), เอชพี, ไอบีเอ็ม, อินเทล, ไอแนส เทคโนโลยี, แมคอาฟี, ไมโครซอฟท์, ไมเจ็ท, มินิแทบ, โมโนไทป์ อิมเมจิง, พีทีซี, เอสเอฟ, ซีเมนส์ ทีแอลเอ็ม ซอฟต์แวร์, โซลิตเวิร์กส์, เอสพีเอสเอส, ไซเบส, ไซแมนเทค, ไซนอปซิส, เทคซ่า, ไทยซอฟต์แวร์เอ็นเตอร์ไพรส์, เดอะ แมทเวิร์กส์ และเทรนด์ ไมโคร

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ BSA Infoline 02 234 6194